තුන්වන පිටෙන්

සංචාරක .....

ලක්ෂණ හා අංග ගණනාවක් සංචාරකයන්ගේ සිත් ගන්නා බව නිසැකය. සඳකඩපහණ කොරවක් ගල් වාමන රූප මුර ගල් පුන් කළස් සිංහ රූප බඳු විවිධ අංග නිරූපණය කරන කුඩා අනුරූ නිපදවා අලෙවි කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් ඇරඹිය හැකි නම් එය ආදායම් මාර්ගයක් පමණක් නොව විදෙශිකයන් තුළ රට ගැන රටේ සංස්කෘතිය ගැන මනා පැහැදීමක් ජනිත කිරීමට ද සමත් වනු ඇත.

වසර තිස් ගණනකට පෙර මා සහභාගි වූ පාඨමාලාවක් මෙහිදී මට සිහිපත් වෙයි. නෝර්වේ ඔස්ලෝ සරසවියේ ග්‍රීෂ්ම නිවාඩුව අල්ලා ගෙන පවත්වන ගිම්හාන පාසල නමින් වූ ඒ සති හයේ පාඨමාලාව විදේශික වැඩිහිටියන් සඳහා වූවකි. එහි පැමිණ සිටි සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් නෝර්වේ දේශයෙන් ඇමරිකාවට සංක්‍රමණය වූවන්ගෙන් පැවත එන්නෝය. ඔවුන් පැමිණි සිටියේ මුතුන් මිත්තන්ගේ රට ගැන අවබෝධ කර ගනු පිණිසය. නෝර්වේ සමාජය සංවිධාන අධ්‍යාපනය කලා ශිල්ප ආදී විවිධ අංග ගැනදේශන පවත්වන පාඨමාලාවට වැදගත් ස්ථාන කරා යන සංචාරද ඇතුළත් විය. අප මව්

බිමේ මහනුවර මගුල් මඩුව සිහියට නංවන විදියේ මධ්‍යස්ථානයක් වූ අයිඩිස්වෝල් මන්දිරය ඒ එක් තැනකි. නෝර්වේ ස්වාධීන රාජ්‍යයක් වශයෙන් සකස්වනු පිණිස පවත්වන ලද එතිහාසික සම්මේලනය එහි පවත්වන ලදී.

අර ඇමරිකානුවන්ට අමතරව නවසීලන්තය බඳු රටවලින් ආසියාතික රටවලින් පමණක් නොව එවක කොමියුනිස්ට් රජයක් තිබුණු පෝලන්තයෙන් පවා සහභාගිවන්නෝ පැමිණ සිටියහ. ශ්‍රී ලංකාවේ සරසවියක විදේශිකයන් සඳහා වූ මෙබඳු පාඨමාලා සංවිධානය කළ හැකි නම් එය සරසවියට ආදායම් මාර්ගයක් වන අතර ජාත්‍යන්තර සුහදතා වර්ධනයටද රුකුලක් වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි විටක මාසයක් පමණ භාවනා මධ්‍යස්ථානයක ගත කළ සුදු තරුණයෙක් මට ලන්ඩනයේදී වරක් මුණ ගැසුණේ ය. බෞද්ධයකු නොවූවත් ඔහු බුදු දහම පිළිබඳ තරමක් හෝ අවබෝධයක් සහිත වූවෙකි. යට කී විදියේ රටේ සංස්කෘතිය ගැන හදාරන පිරිස අතර බෞද්ධ ප්‍රතිපත්ති හා ක්‍රියාමාර්ග ගැන උනන්දුවක් දක්වන්නන්ද සිටිය හැකිය. මහනුවරට නුදුරින් පිහිටුවා ඇති ගැටඹේ භාවනා මධ්‍යස්ථානය අඳත් විදේශිකයන් ඇඳ ගන්නා ස්ථානයක් බව දැනිමි. එහි මුලින් සිටි භාවනා උපදේශවරයා වූ ගොඩ්විත් සමරරත්න ජර්මනිය ස්විට්සර්ලන්තය බඳු රටවල පවා භාවනා වැඩ සටහන් පැවැත්වූවෙකි. ඔහුගෙන් පසුවත් ඒ පිළිබඳ මනා පුහුණුවක් ලත් අය සිටින බව පෙනෙයි. තවත් මේ විදියේ ආයතන හෝ මධ්‍යස්ථාන තිබෙන්නටත් පුළුවන. එබඳු තැන්වල වැඩ සටහන් වලට සහභාගිවීමට ඉඩ පෑදෙන ආකාරයට සංචාරක ව්‍යාපාරයෙන් නිතුත් කැරෙන විස්තර පත්‍රිකාවල කරුණු ඇතුළත් කළ හැකි නම් ප්‍රයෝජනවත් විය හැකිය.

සංචාරකයන් වෙනුවෙන් කළ හැකි ආදායම් උපයන සේවයක් ශ්‍රී ලංකාවෙන් එන නෑ දෑ හිතවතුන් බැලැරැවිහි පරණ රන් ආකර පෙන්වන්නට යන ගමනේ දී අත්දකින්නකි. එහි ඇති ජායාරූප ශාලාවකින් රන් ආකර පටන් ගත් අවදියේ සිටියවුන් ඇඳපු ඇඳුම් වලින් සැරසී ගන්නා ජායාරූපයක් අර ආගන්තුකයා වෙනුවෙන් අරන් දීම සුපුරුදු වාරිත්‍රයකි. බැලැරැවිහි ඒ අවදියේ ජීවන රටාව පිළිබිඹු කරන විදියේ තිවෙස් නැත්නම් පැල්පත් කිහිපයක් ද ප්‍රදර්ශනයට තබා ඇත. මේ වාගේ සම්පූර්ණ ග්‍රාම ප්‍රදර්ශනයක් නෙදර්ලන්තයේ ඇම්ටර්ඩෑම් නගරාසන්තයේ ෆොලන්ඩාම් නමින් ඇත. සංචාරකයන් සඳහා පවත්වාගෙන යන ඒ ග්‍රාමයේ ඇති හෝටලයේ සේවක සේවිකාවෝ ද පැරනි ඇඳුම් පැළඳුම් වලින් සැරසී සිටින්නෝය. හෝටලය ඉදිරියේ ඇති ජායාරූප ශාලාව පැරණි ඇඳුම් ඇඳගෙන ලී සෙරෙප්පු දමා ගෙන ජායාරූප පමණක් සඳහාම පවත්වන්නකැයිද කිව හැකිය. මේ වාගේ ග්‍රාම ප්‍රදර්ශනයක් ඔස්ලෝ නගරයේද ඇත.

ශ්‍රී ලංකා සංචාරක කර්මාන්තයටත් අගනා ආදායම් මාර්ගයක් වශයෙන් පැරණි ගම හා ඇඳුම් පැළඳුම් යොදා ගන්නේ නම් යටත් පිරිසෙයින් අනුරාධපුර/සීගිරිය සහ මහනුවර යන යුග දෙක පමණක් වත් නියෝජනය කරන ප්‍රදර්ශන සහ අර වාගේම ජායාරූප ගැනිමේ පහසුකම් ද සැලසීම සංචාරකයන් විසින් අගය කරනු ලැබීම නිසැකය. උඩරට නිලමේ සහ මැණිකේ විදියට පෙනී සිට ගන්නා ජායාරූපයක් අගය නොකරන සුදු මිනිසකු හෝ ගැහැනියක නොසිටිනු ඇත.

සංස්කෘතික සංචාරකයන් ගැන කියන විට මට මතක් වන්නේ මගේ මිතුරකු මිය යන්නට ආසන්න කාලයේ තිරතව සිටි කාර්යයකි. ඔහු ජපන් තරුණ තරුණියන් පෝරවේ නැංවීම විනෝදාංශයක් වශයෙන් කරගෙන සිටියේ ය. ඒ විදියට සිංහල සිරිතට අනුව විවාහ වීමට උනන්දු වන ජපන් තරුණ තරුණියන් අඳත් සිටින්නට ඉඩ ඇත. විවාහ වීම කෙසේ වෙතත් දේශීය චාරිත්‍රානුකූල ක්‍රියාකාරකම් වලට සහභාගිවීමට කැමති සංචාරකයන් සඳහා එබඳු අවස්ථා සැලසීම ද පලදායී වනු ඇත.

ඒ මිතුරාම ඊට කලකට උඩ දී බැංකොක් සංචාරකයකින් පසු ඒ නගරය විස්තර කළ ආකාරය ද මට මතකය.

-උදේට පින්ඩපාතේ යන හාමුදුරුවන් නිසා මුලු නගරයම කහ පාටින් බබලනවා. හැන්දෑවට නගර ශෝභිතියන් එළියට බැහැලා නගරය අලංකාර කරනවා.."

මම යථා තත්වය නොදනිමි. ඔහු ඉස්මතු කළ කාරණය වෙනත් අයගෙන්ද අසා ඇත්තෙමි. මගේ මිතුරෙක් බැංකොක් නුවර හෝටලයකට ගිය විටම වාගේ එහි සේවකයකු ඔහුට අතුරුපසක් සපයා දෙන්නට ඉදිරිපත් වූ සැටි මා සමග පැවසීය. ඔහු ඒ ගැන උනන්දු නොවූ නිසා සේවකයාගේ ජාවාරම පැරිට විය. එහෙත් එය පොදු ලක්ෂණයක් බවය ඔහු අවධාරණය කළේ. ඉස්සර සියම නමින් අප හඳුන්වන්නට පුරුදුව සිටි තායිලන්තයේ මෑතක් වන තෙක්ම රහත් භික්ෂූන් වැඩ සිටි බවද කියනු ලැබේ. ඒ බෞද්ධ පරිසරය කෙසේ වුවත් සංචාරකයන් සඳහාම වර්ධනය වූ ගණිකා ව්‍යාපාරයක් එරට ඇති බවද කියැවෙයි.

සංචාරක ව්‍යාපාරයේ වර්ධනය සමග මෙම ප්‍රවනතාව දක්නට ලැබිය හැකිය. කලකට උඩදී මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල ලියූ ලිපියක වෙනස් ආකාරයක ලිංගික ක්‍රියාදාමයක් විස්තර කර තිබුණේය. දකුණේ (හික්කඩුවට නුදුරු පෙදෙසක් විය යුතුය) සමහර තැන් වල විදේශිකයන් තමන් පෙම් කරන කොලු ගැටවුන්ගේ දෙමාපියන්ට ගෙවල් මිලට අරන් දෙන බවත් වසරක් පාසා එහි පැමිණ අර කොලු ගැටවුන්ගේ පහස ලැබීම ඔවුන්ගේ පුරුද්ද බවත් එහි කියා තිබුණේය. අඳත් මේ වාරිත්‍රය පවතින්නේදැයි නොදනිමි. අර දරුවන්ගේ දෙමාපියන් ඒ ක්‍රියා පිළිවෙලට විරුද්ධ නොවන බවත් ඒ අනුමත කරන බවත් මහාචාර්යතුමාගේ විස්තරයෙන් පෙනී යයි. එය සංචාරක ව්‍යාපාරයේ අහිතකර ලක්ෂණයක්දැයි නොදනිමි. ලිබරිටි ජලසාහි පවත්වාගෙන ගිය සුපිරි ගණයේ ගණිකා නිවාසයක් ගැන විස්තර පසුගියදා අනාවරණය විය. එහි අධිපති කාන්තාව දේශපාලකයන්ගේ අනුග්‍රහය ලබන්නක බවද කියැවිණ. ඔය අතරවාරයේ ඒ පෙදෙසේම පදිංචි වී ගණිකා වෘත්තියේ නිරත වන විදේශික කාන්තාවන් ගැනද වරින් වර වාර්තා වෙයි.

සංචාරක ව්‍යාපාරයේ වර්ධනය මේ ව්‍යාපාර වර්ධනයට රුකුලක් වන්නට ඉඩ ඇත.

මේ ගැන ලියන විට මට මතක් වන විදේශිකයෙක් ඇත. ආචාර්ය ඒ පී ද සොයිසා ශ්‍රී ලංකා මන්ත්‍රණ සභාවේ මන්ත්‍රීවරයකුව සිටියදී මන්ත්‍රණ සභාව ඉදිරියේ තැබූ යෝජනාවක්. ඔහු යෝජනා කළේ ගණිකා නිවාස නීත්‍යනුකූල කළ යුතු බව ය. ඒ යෝජනාව නිසා ආචාර්ය තුමාට බොහෝ දෙනෙකු බැණ වැදුණ බව ද මට මතකය. අද වාගේ දවසක පාර්ලිමේන්තුවේ හිටියා නම් ඔහු ඒ යෝජනාව ආයෙත් ඉදිරිපත් කරන බවට සැකයක් නැත.

පශ්චාත් නූතනවාදී මතවාදයක් ඇති වුණේ ලෝකය හඳුනාගැනීමට එතෙක් තිබූ මාවත්වලින් මතු වූ අර්බුද හා ප්‍රශ්න නිසා. එක් අතකින් මාක්ස්වාදය අර්බුදයකට හසු වෙලා තිබුණා. රුසියාව හා චීනය තුළින් මතුවුණ මාක්ස්වාදීන් කියාගන්නා ජයග්‍රහනවලින් මිනිසාගේ ප්‍රශ්න විසඳුනේ නෑ. ඒ රටවල්වල සමාජවාදය තියා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වත් හරියට පැලපදියම් වුණේ නෑ. මිනිසාගේ ගමනේ උතුම් අවසානය මර්දකාරී සමාජයක් කියල පිළිගන්න තරුණ පරපුරට අවශ්‍ය වුණේ නෑ. ඒක විශිලීවක්. ඊට වඩා ධනපති සමාජය මානුෂිකයි කියන අදහසට මුහුණ දෙන්න කාටවත් පුළුවන් වුණේ නෑ. ට්‍රොට්ස්කිවාදීන් එයට පිළිතුරක් දුන් බවක් කිව්වත් එයත් අර්බුදයෙන් කෑලිවලට ගිහින් තිබුණේ. එක අතකින් හෙගල් හිසෙන් හැරවූ දර්ශනය කුමක්ද? එය සියලු දේ පැහැදිලි කරන සැබෑවක්ද? මේ ආදී ප්‍රශ්න මතු වී තිබුණා. යුද්දයෙන් පස්සේ ධනවාදී ආර්ථිකය නැවත ගොඩනැගෙන විට තර්කඅනුභූතිවාදය නැවත පිළිගැනීමට ලක්වුණා. විද්‍යාත්මක චින්තනය, තාර්කික දැනුම ආදී වශයෙන් හැඳින්වූ ලෝක බැලීම සරසවි තුළ, හැත්තම් කර්මාන්ත ශාලාවල, නිෂ්පාදන සංවිධාන තුළ, බැංකු තුළ යටි තලයේ ලැගුම් ගත්තා. ඊට එහා හිතන්නට කාටවත් උවමනා වුණේ නෑ. නැගී යන ආර්ථිකයෙන් වාසි ලබා ගත්තාම ඇති. දර්ශනවාදී විවාදයකට කාටවත් උනන්දුවක් ඇති වුණේ නෑ.

මේ අතර දෙවියන් අත්හැර දැමුවොත් මිනිසාට තිබෙන සදාචාරමය මතවාදය මොකක්ද? නැත්නම් මිනිස් සදාචාරයේ පදනම කුමක්ද? මේ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සොයන්නට සමාජය පටන් ගත්තා. ප්‍රායෝගිකවාදී වෙළෙඳ සමාජය තුළ තරගය ජය ගැනීම සදාචාර වීමක් බවට පත් වුණා. ඉදිරියටයි යාමට ගන්නා ඕනෑම පිම්මක් සදාචාරමය තිවරදියි යනුවෙන් පිළිගන්නා තැනට පත් වුණා. ඒත් ලෝකය පුරා පිඩිතයින්, සූරකනු ලැබූ අය එය ප්‍රතික්ෂෙප කළා. දෙවියන් වෙනුවට සදාචාර හක්තිය ඇති කළ හැකි මූලධර්මය මොකක්ද? මේ කථාවට මනෝ විශ්ලේෂනයත් ඇතුලු වුණා. මනෝ විද්‍යාව විද්‍යාවක් ලෙසට පිළිගැනීම සමගී සටපමබා ජැමා වැනි අයගේ සමාජ භාවිතාවට ලොකු තැනක් ලැබුණා. මිනිසාගේ යථිහිත දුර්ජන ලෙස තමාගේ ජීවිතය, බලය වෙනුවෙන් යොමු කරන දෙයක්ද? එම මෙහෙයුමට සෑම මිනිසෙක්ම යටත්ද? ෆ්‍රොයිඩ් කියන විදියට මේ ආත්මාර්ථකාමී රිතිය උඩ මිනිසා මෙහෙයුමට හසු වෙලා කියල පිළිගත හැකිද? එයින් මිදීමක් තැනිද? මිනිසා පුද්ගලිකව තන්තාවේ නන්නත්තාර මෙහෙයුමට යටත් වෙලා නම් මුලු සමාජයම එයට යට වෙනවද? ඒ අනුව සමාජවාදී කියන වචනයම අවලංගු වෙනවද? මේ අනුව සදාචාරවාදයකට සමාජවාදය දිය කළ හැකිද? මේ තමා මුළු ලොව පුරාම පැතිරුණ දර්ශනවාදී ගැටළුව. අතීතේ අතට සමාජ විවරණ ලෝකය තුළ මාක්ස්වාදයට තිබුණ තැන වැටුනත්, කලා විචාරය තුළ එය තවදුරටත් හොල්මන් කළා. කලාව කලා රිති උඩ තක්සේරු කළත්, කලාවේ සමාජ සම්බන්ධය විඳහා දැක්වීම සඳහා මාක්ස්වාදී විචාරය උපකාර වුණා. තමාගේ කලා කෘතියේ සමාජ විවරණය කුමක්ද කියල දැන ගැනීමට සෑම කලාකරුවෙකුටම අවශ්‍ය වුණා. මොකද? කලාව අදහස් දැක්වීමක් නෙවෙයි, හැඟීම් එලිකිරීමක්. එතකොට හැඟීම්වල සමාජ මූලයක් තියෙනවාද? එහෙනම් ඒ කුමක්ද? මෙය කලාකරුවෙකුට ප්‍රශ්නයක්. මාක්ස්වාදී කලා විචාරය ඇතුල් වුණේ ඔය හිඳැසට. එතිසා සමාජ විචාරය හැරිටට පල්ලම් බැස්සත් එය කලාව තුළ වැඩ කොටසක් කළා. ඒත් මේ තත්ත්වයත් බිඳ වැටෙන්න ගත්ත පැරණි කලාකරුවන් ඉවත් වෙලා තරුණ පරපුර ඇතුල් වෙන්න පටන් ගත්තට පස්සේ. නව තාක්ෂණය සමග කලාවේ ක්‍රියාකාරිත්වයත් හුගක් වෙනස් වුණා. මෙවන් ලෝකයක් තුළ මිනිස් හැඟීම් වේගයෙන් බිඳ වැටෙමින්, යළි සකස් වෙමින්, ගලාගෙන ගියා. හැඟීම් අලුත් වෙද්දී පැරණි වටිනාකම් වෙනස් වුණා. විවාහය, ගෙදර, දෙමාපියෝ, වැඩිහිටියෝ ආදී මිනිස් තක්සේරු වෙනුවට වෙන දේවල් ආවා. ඒ අලුත් දේවල් වේගයෙන් වෙනස් වුණා. කාමරකාරයා, ජොබ් එක, පාවේ මිතුරෝ, ඊජඉදදදන මේවා අලුත්ම දේවල් වුණා. හැඟීම් ගැන අලුතෙන් විවරණ අවශ්‍ය වුණා. මෙන්න මේ අවකාශය තුළටයි නූතනවාදය ගැන විවාදය ඇතුළු වුණේ. ධනේශ්වරය මිනිසාට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අලුත් ලෝකයක් ඇති කළා. මිනිසා තවම එම සීමා ජයගෙන නැහැ. මේ තමා පශ්චාත් නූතනවාදයේ ආරවුල.

කාටවත් කියන්න බැහැ ලේසි ගැටලුවක් අප ඉදිරියේ තියෙන්නේ කියලා. ඒ ගැන අලුතෙන් දමන අදහස් හඳුනාගන්න එකත් ලොකු ප්‍රශ්නයක්. විශාල වේගයකින් අදහස් ගොඩනැගෙනවා. ඒ වගේම පිටවෙලා යනවා. බැහැර වෙනවා. මෙවැනි තැනකදී පශ්චාත් නූතනවාදය දක්වා පසුගිය කාලය තුළ ඇති වූ සමාජ විචාරය දැන ගැනීමට උත්සාහ කරන සිසුවෙකුට මෙන්ම උගතෙකුට විශාල වෙහෙසක් දරන්න වෙනවා. සුමනේ මේ උත්සාහ කරල තියෙන්නේ වළ්මත් වන සිසුවා මෙන්ම උගතාට ගමන්මග පෙන්වා දීමට යමක් කරන එකයි. ඔහු වැදගත් යමක් කරල තියෙනවා. අගක් මුලක් නැති තැන අගමුල හඳුන්වල දීල තියෙනවා. මේක හැදෑරීමක් කළ මාස්ටර් කෙනෙකුට පමණක් කළ හැකි දෙයක්. සුමනේ එවැනි පඬිවරයෙක්.

මන් නම් දේශපාලන විචාරයට බහින්නේ අරගලය මුල් කරල. මේ වකවානුවේදී තිබෙන්නේ නූතන යුගය තුළ උපන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විප්ලවයේ අවසානය ගැන මැදිහත් වීමයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විප්ලවයට පෙර සමාජ විප්ලවය කළ හැකියි. සමාජ විප්ලවය වෙනුවෙන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විප්ලවය නොතකා ගමන් කළ හැකියි, කළ යුතුයි, ආදී තර්ක අපි විමසුම් කරල තියෙනවා. ඒත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විප්ලවය සමාජවාදය වෙනුවෙන් ගිලව් කළ යුතුයි කියන කියමන දැන් පිළිණු වුණ ජරා අදහසක් වෙලා. මොකද? ඒක බොරුවක් බව ලොව දැන ගත් නිසා. ධනේශ්වර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තුළ උපරිමයක් වඩා උපරිමයක් සමාජ විප්ලවයක් ලබා දෙන්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අමතක කරල නෙවෙයි. එහෙම පොරොන්දුවකට කවුරුවත් එකඟ විය යුතු නැහැ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය නම් පොරොන්දුව. එය ඉටු කරනු එය ඉක්මන් කරනු ඉදිරියට යනු මේ තමා නූතන සටන්පාඨ. සමාජවාදය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තුළින්ම උපදින දෙයක් මිස එය ගබ්සා කර ලබාගත හැකි දෙයක් නෙවෙයි. අනෙක් අතට සමානාත්මතාවය අපට මිනිස් උපතින්ම ලැබුණ දෙයක්. මිනිසා සමූහවාදීව උපන්නෙක් මිස අනෙකා නැතිව උපන්නෙක් නෙවෙයි. මොළය ලැබුණේම සමාජවාදී වූ එකතුවටයි. අනෙක් අතට මොළය ලොකු වුණේම සමාජවාදී පැවැත්ම තුළින්. සමාජවාදී පිළිතුර අවුරුදු ලක්ෂයකට පෙර දීළ ඉවරයි. වෙළෙඳපොල සමාජය නූතනයේ එක් අතවැරැද්දක් පමණයි.

සුමනේ කියන විදියටම අපි කථා කරමු. නැවත කියැවීම හොඳයි. ඒ ඒ කියැවීම් අරගෙන කථා කරමු. ඒ අතරම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා සටන් කරමු. මොකද? සටන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නම් සමාජවාදය ඒ තුළ ඉබේම ඇති වේවි. මොකද? මිනිසා සමාජවාදය තුළින්ම උපන් නිසා. ඒ නිසා සමාජවාදය සඳහා වෙනම සටනක් නෑ. සටන ඇත්තේ ගිඳිහස හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වෙනුවෙන්. එය නොනවතින සටනක්. එය අවසන් වෙන්නේ සමාජවාදයෙන් කියල අමුතුවෙන් කියන්න අවශ්‍ය වෙන්නේ නැහැ. ලෝකය තුළ මෑතදී ඇති වුණ සොයාගැනීම් වැඩය හුගක් වෙනස් කරල. විද්‍යාවේ අවසානය උගන්වන්නේ අතිශය වූ, බිඳ වැටෙන්නා වූ, හරයක් නැති වූ අවකාශය ගැන. ඒ තුළ වලනය විසින් ද්‍රව්‍යමය ලෝකය පිහිටුවන බව විද්‍යාව අපට උගන්වනවා. ස්වයං වලනය විසින් ද්‍රව්‍යමය ලෝකයක් ඇති කරල තියෙනවා. ඒ අනුව මුළු විශ්වය තුළම ඇති වීම, විනාශය, යළි ඇතිවීම රිතියක් හැරියට ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ඔයදැරි ණාශබව අපට අලුතෙන් දෙන පණිවිඩය හැම විෂයකටම පොදුයි. පරිණාමවාදයත් පිම්මෙන් පිම්මට වෙනස් වන දෙයක් හැරියට අපට දැන ගන්නට පුළුවන් වෙලා. සදාචාරයේ මුල මව් සෙනෙහස කියල මානව විද්‍යාව අපට උගන්වනවා. මිනිසාගේ පැවැත්ම ඇති කළේ මව් සෙනෙහස නම් එය මිනිසාගේ හොඳ දෙය හා හරක දෙය වෙන් කර හඳුන්වල දෙනවා. එයට දෙවියෙක් බැවුම්කරුවෙක් අවශ්‍ය නෑ. මව්කම ඇතිවීමම දෙවියන් බිහි කිරීමක් වෙලා. දෙවියන් මව්කම ඇති කළේ නෑ. මව තමා දෙවියන් කවුද කියල අපට හඳුන්වලා දුන්නේ. ඒ නිසා දෙවියන් ඇති වෙන්නේ ජගත් මාතාවගෙන්. ඒකයි ඉතිහාසය.

අපි කථා කළ යුතුයි. අපට කථා කරන්න ගොඩක් දේවල් තියෙනවා. හැබැයි ක්‍රියා කරමින් කථා කරමු. නැත්නම් කථාව අවසන් වෙනකොට ක්‍රියාවේ දොරටු වැහිල තියෙන්න පුළුවන්. කාලය වෙච්ල යනවා. ඒත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අපට ලැබිල නෑ. ලෝකේ කොහේවත් හරියට නෑ. අපට බටහිර දර්ශනවාදීන්ගේ නූතනයෝ කියවන කොට තේරෙනවා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බටහිර ලෝකය තුළත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සීමා වෙලා කියල. ඒ නිසා අපට බටහිර දිහා බලාගෙන පාඩම් ඉගෙන ගන්න බෑ. සුසුම් හෙලන්නත් බෑ. අතීතයට ගිහින් අපට උත්තර හොයන්නත් බෑ. නූතන ප්‍රශ්නවලට අවශ්‍ය නූතන පිළිතුරු. එයට අතීතයේ අපට අතරමං වෙන්න බෑ. අතීතය අපට නූතන යුගය විමසීම සඳහා ප්‍රයෝජනවත්. ඒත් එයින් අපට ආදර්ශ නෑ. නූතන ගැටළුවට ආදර්ශ නෑ. විප්ලවවාදීන්ට ආදර්ශ නෑ. මොකද? ඈත යුගවල විප්ලවවාදීන් ඒ යුගයේ සීමා වන නිසා. නව තාක්ෂණය තුළින් මතු වන ලෝකය තුළ අපට වෙනම ගමනක් තියෙනවා. එයට දර්ශනවාදය අපම දියුණු කරගත යුතුයි. පැරණි ගුරුවරු ආරම්භ කළ දැනුම් ප්‍රවාහය නූතනයට ගෙන ඒම අපම කළ යුතුයි. මාක්ස්වාදියා මාක්ස් එදා කළ සටන් භාවිතය අද යුගය තුළ කරන්නෙක් මිසක, එදා මාක්ස් කළ දේ අද කරන කෙනෙක් වෙන්න බෑ.